

н(а в)сѣхъ сѣхъ работѣхъ црѣ ми ни (сам)ѣхъ нхъ . (н)и нмѣхъ
 конѣ . н(и нмѣхъ) севгарѣ (ни нмѣхъ) ѿслата (и)ж да нмѣхъ
 всѣхъ свѣбѣхъ унстѣхъ вси людие мѣнастирѣхъ тѣхъ . и да
 ѿбладаетъ настожцынъ уестны и христѣ(лю)бныи нгѣменѣхъ .
 Дѣснѣи и еже поѣмѣхъ у(е)ст(ни и) христѣлюбныи нгѣ-
 менн (.) и еже данн . кѣмѣхъ и аркѣхъ . и енгариа и нна проуѣхъ
 еже по законѣхъ црѣ ми . тѣхъ да даважѣхъ людие ти и да
 рабѣ(таж)хъ стѣмъхъ тѣмъхъ мѣнастирю . а ннѣхъ ннѣхъ да не
 (м)ѣтѣхъ(ѣ)хъ . кѣхъ лн нмѣхъ цѣхъ (н)сѣпакѣстнѣхъ велнкѣхъ ѿргнѣхъ
 [нмѣхъ патнѣхъ ѿ црѣ ми] и свѣхъ . напѣхъ
 ениѣ
 ѿр м . тѣхъ . [пон]еже
 да ар да м
 мѣхъ априа(нѣ)хъ

† асѣн : ѿр : блгар(ѣ)м : и грѣк(ѣ)м †

№ 2

Дубровнишка грамота отъ Асѣня II

скоро следъ 1230 г.

Дадена отъ Асѣня II на дубровнишкитѣхъ търговци за
 свободно търгуване изъ българската земя. Това е станало
 скоро следъ Клокотнишката битка (1230 г.), когато Асѣнъ
 включилъ въ своята държава Одринско, Солунско и Албания,
 поменати въ грамотата. Тя се намирала въ Дубровнишката
 архива, отгдето въ 1817 г. изчезнала, за да бжде предадена
 въ 1836 г. на Руската Акад. на наукитѣхъ въ Петербургъ, гдето
 се пази и сега. Писана е на листъ бомбицина, 24 × 14·5 см.,
 на мѣста прокѣсанъ. Писмото е скорописъ. Подписътъ на
 царя е едъръ уставъ съ киноваръ. Сравнени двата подписа
 на сѣщия царь, въ Ватопедската и Дубровнишката грамота,
 тѣхъ, ако и да си приличатъ на прѣвъ погледъ, представятъ зна-
 чителни различия въ подробноститѣхъ, а това говори въ полза
 на мнението, че не винаги българскитѣхъ царски подписи на
 грамотитѣхъ сѣхъ били саморжчно царски. Добро издание на
 грамотата направи Г. А. Илински, първенъ въ Извѣстия Рус-
 каго Арх. Инст. въ К-лѣхъ, VII, вып. 1 (1901), стр. 25—39,
 и сетне въ поменатия му по-горе трудъ.